

ПЕРЕДМОВА

В умовах динамічних змін та турбулентних явищ макросередовища, загострення конкуренції, зважаючи на спад платоспроможності переважної більшості споживачів, швидкі технологічні оновлення та скорочення життєвого циклу товарів, підприємства змушені переорієнтовуватись з екстенсивного на інтенсивний спосіб зростання. Інтенсивне зростання здійснюється завдяки ефективнішому використанню ресурсів на основі науково-технічного прогресу та новітніх форм організації виробництва. Тому саме інновації повинні стати основою сучасного менеджменту, завдання якого – забезпечити стійкі конкурентні переваги функціонування підприємства.

На сучасному етапі підприємствам все складніше розробляти та освоювати інновації, оскільки вони потребують істотного інвестування ресурсів у науково-дослідні розробки, здійснювані протягом тривалого часу, використання моделей інноваційних процесів високого порядку, міжфункціональної співпраці в межах підприємства, інтегрування зусиль багатьох партнерів у ланцюгу вартості тощо.

Досвід зарубіжних компаній підтверджує користь застосування принципів стратегічного менеджменту у процесі інновацій. Йдеться про сучасні управлінські концепції та рішення, які, ґрунтуючись на ключових компетенціях і втілюючись у конкретних бізнес-моделях, дають змогу в новий спосіб добитись зростання підприємства. Розроблена та реалізована на практиці унікальна стратегія може стати основою економічного зростання підприємства на інноваційних засадах.

У сучасних умовах процес упровадження стратегічного підходу до управління на підприємствах України з урахуванням економічних реалій відбувається досить повільно. Протягом понад 20 років незалежності нашої країни лише деякі українські підприємства побудували дієву систему стратегічного менеджменту задля успішного й ефективного функціонування у майбутньому. Інші підприємства зосереджені, насамперед, на вирішенні поточних проблем, а перспективи розвитку та ринкові загрози залишаються поза увагою менеджерів, що згодою позначається на успішності їхньої діяльності. Відсутність стратегічного бачення, місії та цільової спрямованості розвитку підприємства, системи моніторингу чинників зовнішнього середовища й адекватного на них реагування, а також здатності активно впливати на це середовище роблять підприємство надієвим та безперспективним.

Стратегія потребує перманентного перегляду, оновлення та втілення у життя. Тільки за таких умов вона стане належним джерелом інноваційного зростання підприємства.

Усе вищезазначене актуалізує потребу в нових фахівцях-менеджерах з інноваційного менеджменту, а отже, і потребу в створенні нових спеціальностей.

Спеціальності 8.03060102 “Менеджмент інноваційної діяльності” та 8.18010012 “Управління інноваційною діяльністю” запроваджено в Україні у 2007 р. “Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства” є однією із дисциплін, які рекомендувало Міністерство освіти і науки України для цих спеціальностей. З огляду на новизну предмета вивчення та унікальність дисципліни, в Україні практично немає навчально-методичної літератури з цієї тематики. Поодинокі навчально-методичні матеріали десятилітньої давності та певні наукові видання, через застарілість матеріалу та монографічність стилю написання, не задовольняють потреби у навчально-методичному забезпеченні підготовки фахівців цього профілю.

Вищезазначене і зумовило написання цього підручника.

Підручник складається з теоретичної частини і практикуму, що висвітлюють теоретичні засади і практичні аспекти прийняття стратегічних управлінських рішень щодо інноваційного розвитку підприємства.

У підручнику систематизовано, структуризовано, “заземлено” в проблематику теорії сучасних методичних підходів та механізмів планування, організації, координації та контролювання розвитку підприємства на засадах інноватики.

До першої частини підручника входять основні розділи курсу, ситуаційні вправи та приклади і контрольні питання для закріплення вивченого матеріалу, у другій частині наведено тести різних рівнів складності. Частина перша і практикум поєднані єдиною композицією й органічно взаємодоповнюються, що полегшує роботу над матеріалом і сприяє швидкому опануванню теоретичного матеріалу підручника за допомогою виконання тестів з другої частини. Вищезазначене дає змогу закріпити професійні компетенції магістра, а саме теоретичні знання, практичні навички і вміння.

Під час написання підручника використано матеріали, пов’язані з особистими науковими напрацюваннями авторів, що апробовані у навчальному процесі Національного університету “Львівська політехніка” протягом 2007–2014 рр. і зарекомендували себе позитивно.

Видання адресоване студентам вищих навчальних закладів, слухачам системи перекваліфікації, підприємцям, управлінцям, усім, хто цікавиться стратегічним менеджментом та інноваціями. Особливо зручною книга буде для студентів ВНЗ заочної, дистанційної та інших форм самостійного навчання.